

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A LA DISCIPLINA URBANÍSTICA

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 17 de març de 2021, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per la manca de resposta a les seves reiterades peticions de neteja i manteniment de la parcel·la de titularitat municipal situada als carrers de Manlleu amb Mare de Déu dels Àngels.

Exposava el següent:

A l'esmentada parcel·la, hi havia un manteniment nul que havia provocat el creixement descontrolat de la vegetació i l'erosió de les terres per efecte de les pluges, amb acumulació de terres contra el mur mitger de la finca de la què es propietària i que confronta amb el solar esmentat. Aquesta acumulació de terres estava convertint el mur de tancament en un mur de contenció, funció per a la què no va ser construït i per la qual no disposava de suficient capacitat portant, amb el perill que això suposava. A més, a l'interior de l'habitatge s'havien produït filtracions que estaven afectant els acabats i mobiliari interior.

En data 30 de març de 1999, la interessada s'havia adreçat al Districte de Gràcia demanant la intervenció municipal, sense obtenir cap resposta. El 17 d'abril de 2000, per instància, va formular una nova petició d'intervenció.

En data 15 de febrer de 2021 va sol·licitar entrevista amb el Departament d'obres i Manteniment de la Via Pública del Districte, però ningú no havia contactat amb ella.

En el moment de dirigir-se a la Sindicatura de Greuges, no hi havia hagut cap mena de manteniment ni neteja del solar.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Un cop examinat el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Gràcia** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 24 de març de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta de l'òrgan afectat

En data 7 de febrer de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme des de l'any 2019 per ordenar la neteja del solar situat al carrer Manlleu.

CONSIDERACIONS

L'Ajuntament ha trigat més de 10 mesos a facilitar a la Sindicatura de Greuges de Barcelona la informació que es va sol·licitar per resoldre la queixa. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable, d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, **incompleix el deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, **es recorda al Districte de Gràcia l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i, alhora, vetllar pels drets de la ciutadania.**

Pel que fa al fons de la qüestió, el Districte de Gràcia informa que els anys 2019 i 2020 es van gestionar dos expedients per ordenar la neteja del solar. Expliquen que arran de la petició d'informació de la Sindicatura de Greuges s'ha fet palès que es van cometre dos errors en la gestió:

1. En els dos expedients es va interpretar que s'havia d'anar a inspeccionar les possibles patologies de l'edifici ubicat al carrer Manlleu, i ordenar la preceptiva correcció quan el que calia era mantenir correctament el solar també localitzat al carrer Manlleu.
2. Durant la instrucció d'aquests expedients no es va detectar que la propietat era municipal.

Expliquen el següent:

L'Institut Municipal d'Urbanisme (IMU) **en data 7 de juny de 2021** va certificar que el solar del carrer Manlleu és de titularitat municipal en virtut d'Acta d'expropiació de data 4 de desembre de 1990. Forma part de l'anomenada Fase Zero per la Modificació de Pla General Metropolità en l'àmbit del Tres Turons. Es tracta d'un conjunt de finques que van ser expropiades però on no es va tramitar el desnonament dels seus ocupants.

En data 28 de maig de 2021, **dos mesos després de la intervenció d'aquesta Sindicatura**, es va visitar el solar i es va comprovar que estava ocupat. Tanmateix, fins a finals de setembre de 2021 no es desplacen agents de la Guardia Urbana per identificar els ocupants i comprovar les queixes rebudes. A la inspecció es va poder observar que la finca del carrer Manlleu tenia importants filtracions d'aigua provinents de l'acumulació de terra i brutícia de la finca contigua.

Arran de la situació detectada d'ocupació il·legítima d'una finca de propietat municipal, estan recopilant tota la informació referida al solar i als ocupants, per iniciar un procediment d'ofici de la propietat usurpada i poder realitzar les tasques de neteja i manteniment del solar. En aquest sentit, des del Districte estan coordinant diferents serveis per tal que les persones ocupants disposin d'un recurs habitacional en el moment que es pugui fer efectiu el desallotjament

Una primera qüestió que ens crida l'atenció és quina ha estat la circumstància que ha induït l'error d'interpretació dels serveis municipals. A cap del escrits presentats per la ciutadana es fa referència a l'immoble del carrer Manlleu. Tampoc a la petició d'informe feta per la Sindicatura. És més, des de la primera instància presentada per la ciutadana l'any 1999 fins l'actualitat la seva adreça és la mateixa: Mare de Déu dels Àngels, que confronta amb el solar del qual reiteradament ha demanat el manteniment i neteja.

De la documentació aportada a aquesta Sindicatura per la ciutadana es constata que, a la instància presentada el 30 de març de 1999 ja va posar en coneixement del Districte l'ocupació del solar i va demanar que es netegés. Com no va obtenir cap resposta, en data 1 d'abril de 2000 va presentar un nou escrit reiterant la petició, informant que el solar era de propietat municipal i manifestant que la manca de manteniment i neteja estava posant en perill l'immoble de la seva propietat.

Però a més, dels documents adjunts a la queixa formulada hem pogut comprovar que **fa més de 22 anys que l'Ajuntament té constància de la titularitat municipal del solar del carrer Manlleu.** Així es desprèn de l'informe d'inspecció del solar de data 1 de setembre de 1999 efectuat per un inspector del Districte de Gràcia, en què es reconeix la propietat de l'Ajuntament i també es constata que el solar en qüestió estava ocupat. No consta que després d'aquesta inspecció es fes cap actuació administrativa destinada a comprovar la titularitat pública o privada del solar en qüestió i actuar en conseqüència.

Tot i que el Districte exposa que iniciarà els tràmits necessaris per poder realitzar les tasques de neteja i manteniment del solar, aquesta Sindicatura vol posar de relleu que és **absolutament desproporcionat i injustificable el transcurs de 22 anys** per atendre la petició de la ciutadana, sobretot quan es tracta d'un solar de propietat municipal. Per tant, no és acceptable des del mandat de les normes, ni des del sentit comú, que des de l'any 1999 la ciutadana tingui un desconeixement total sobre què pensa fer l'Ajuntament amb la seva reclamació.

L'article 18.1.g de la Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local, atorga el dret als veïns i veïnes d'exigir la prestació del corresponent servei públic en el cas que sigui una competència pròpia de caràcter obligatori.

Convé recordar que l'article 197 del Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme **imposa a l'Ajuntament el deure d'ús i conservació de tota classe de terrenys.**

Per altra banda, l'article 225.1 del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, que aprova el Text refós de la Llei Municipal i de règim local de Catalunya, diu que la titularitat dels béns suposa conservar-los i millorar-los. L'article 93 del Decret 336/1988, de 17 de octubre pel qual s'aprova el Reglament de Patrimoni dels ens locals s'expressa en

termes idèntics. Per tant, un cop determinada la titularitat pública del solar en qüestió resulta evident l'obligació imposada normativament a l'Ajuntament.

En aquest punt, és convenient fer referència al **principi de bona administració i eficàcia dels serveis públics**, que estan recollits al dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de Drets Fonamentals), als articles 9.3 i 103 de la Constitució Espanyola, i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen comptar amb una Administració que presti el major nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, respectant els drets i interessos legítims de la ciutadania, i capaç de resoldre els problemes de les persones de manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, aprovada l'any 2000, menciona en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

La Sentència del Tribunal Suprem de 4 de desembre de 2021 assenyala que el **principi de bona administració** es manifesta en dues vessants: per una banda, és un deure exigible a l'Administració que la seva actuació estigui guiada per la diligència i per la responsabilitat de resoldre en uns terminis raonables i, per l'altra, un dret de les persones administrades que, com a tals, el poden fer valer davant l'Administració en defensa dels seus interessos. Per tot això, aquesta Sindicatura conclou que les exigències derivades del principi de bona administració no s'han complert en aquest cas, atès que **el Districte no ha procedit amb la diligència que es pot exigir a l'Administració** per garantir i possibilitar a la ciutadania l'exercici dels seus drets, de la mateixa manera que li exigeix les seves obligacions.

La insistència de la ciutadana en els fets que, presumptament, li estan produint un perjudici i el fet que l'administració està obligada a desplegar una activitat i no la porta a terme, podria suposar **un índex d'inactivitat administrativa** que seria susceptible de control jurisdiccional (article 29 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa) i, també, d'una **eventual responsabilitat patrimonial** pel mal funcionament del servei públic.

La responsabilitat patrimonial de les Administracions constitueix un principi fonamental, atès que **els i les particulars, en els termes establerts per la llei, tenen dret a ser indemnitzats per tota lesió que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets**, llevat dels casos de força major, sempre que la lesió sigui **conseqüència del funcionament dels serveis públics** (articles 9.3 i 106.2 de la Constitució Espanyola).

El marc normatiu de la responsabilitat patrimonial es conté en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic (LRSJP) i en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP). La primera regula els principis generals de la responsabilitat (articles 32 a 37) i, la segona, el procediment.

En aquest sentit, s'ha de dir que la jurisprudència utilitza un concepte ampli per definir el servei públic. Així, segons nombrosos pronunciaments jurisprudencials **per servei públic s'entén** tota actuació, gestió, activitat o tasca pròpia de la funció administrativa

que s'exerceix, **inclosa l'omissió o la passivitat**, amb resultat lesiu (vegeu, entre d'altres, les Sentències del Tribunal Suprem de dates 23 de desembre de 1998 i 22 de març de 1995).

Atenent a tot això, la Sindicatura de Greuges de Barcelona considera que la tramitació administrativa d'aquest expedient **no només no s'ha dut a terme amb la mínima diligència exigible sinó que tampoc s'ha donat compliment a les obligacions legalment imposades als serveis municipals, i tot això, de manera perllongada en el temps.**

D'acord amb les disposicions de l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Un cop considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Gràcia no ha estat ajustada a dret ni eficaç** ja que no ha donat compliment a les obligacions que l'imposa el Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.

En conseqüència, emetem la següent decisió:

- **Advertir al Districte de Gràcia** de l'obligació legal de mantenir les seves parcel·les, terrenys i solars, en les degudes condicions de seguretat, salubritat i ornament.
- **Advertir al Districte de Gràcia** del deure d'actuar amb diligència i dins els terminis establerts normativament.
- **Recomanar al Districte de Gràcia**, que el més aviat possible, impulsi les actuacions necessàries per dur a terme les tasques de neteja i manteniment del solar i consideri la possibilitat de rescabalar a la persona promotora de la queixa dels eventuais danys produïts per la inactivitat administrativa.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.